

PO KONŠTATOVANÍ PORUŠENIA PRÁVA DIEŤAŤA NARODENÉHO V CUDZINE NAKONIEC MATRIKA VYDALA DIEŤAŤU SLOVENSKÝ RODNÝ LIST

Bratislava 8. augusta 2023

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský posudzoval podnet na postup osobitnej matriky. Osobitná matrika odmietla vystaviť slovenský rodný list dieťaťu, ktoré sa narodilo Slovenke a cudzincovi na území Španielska preto, lebo rodičia žiadali o zápis mena a priezviska v spojenom tvare, v akom ho má dieťa uvedené v španielskom rodnom liste. Keďže sa dieťa narodilo v Španielsku a jeho rodičia tam dlhodobo žijú, dieťa nadobudlo priezvisko po oboch rodičoch, v súlade so španielskou právnou tradíciou. Osobitná matrika odmietla zápis priezviska dieťaťa v takomto tvare. Matrika podmienila zápis priezviska v spojenom tvare podmienkou, predloženia pasu dieťaťa vystaveného štátom, ktorého je otec dieťaťa príslušníkom. Matrika pritom vyžadovala, aby v pase boli zapísané obe priezviská. Druhou alternatívou, ktorú matrika ponúkla bola možnosť, že rodičia doložia žiadosť s úradne overenými podpismi, pričom pre dieťa vyberú jedno z priezvisk, a to buď priezvisko matky, alebo priezvisko otca.

„Doručený podnet sme s kolegyňou Lenkou Grešovou z Kancelárie verejného ochrancu práv prešetrili a identifikovali sme podobný prípad, ktorý už posudzoval Súdny dvor Európskej únie. Ten sa zaoberal situáciou, keď príslušné orgány Nemecka odmietli uznať priezvisko dieťaťa tak, ako bolo určené a zaregistrované v Dánsku, kde sa dieťa narodilo a v ktorom má odvtedy bydlisko. Dieťa bolo, rovnako ako jeho rodičia, štátnym príslušníkom Nemecka. Aj v prípade slovenského dieťaťa som poukázal na možné komplikácie spojené s preukazovaním identity dieťaťa. Postup slovenskej matriky by dieťa dostal do nedobrej každodennej životnej situácie v súkromnej, aj vo verejnej sfére. V prípade, ak by slovenská matrika odmietla uznať priezvisko tak, ako bolo určené a zaregistrované v Španielsku, tomuto dieťaťu by bol slovenským orgánom vydaný cestovný pas s iným priezviskom ako je priezvisko, ktoré dostalo v Španielsku. Hrozilo by tak, že dieťa by muselo vyvracať pochybnosti týkajúce sa jeho identity a vyvrátiť podozrenie z nepravdivého uvedenia priezviska. V danom prípade som, s ohľadom na nesprávny postup osobitnej matriky v konaní o zápise narodenia dieťaťa, konštatoval porušenie práva dieťaťa na rešpektovanie súkromného a rodinného života garantovaného čl. 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach. O pár dní neskôr som sa od starého otca dieťaťa dozvedel, že si slovenské matričné úrady osvojili moju argumentáciu a dieťaťu vydali rodný list s priezviskom v tvare, aký má v španielskom rodnom liste. Keďže sa zvyšuje počet detí narodených národnostne zmiešaným párom, pričom jeden z rodičov je slovenskej štátnej príslušnosti, spolu s kolegyňami a kolegami z Kancelárie verejného ochrancu práv sme pripravení prešetriť podnety v podobných situáciách.“, uviedol verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.